

Nr 563

Av herr Nilsson, Ferdinand, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 52, med förslag till lag om likviditetskvot och kassakvot för vissa kreditinrättningar (likviditets- och kassakvotslag), m. m.

(Lika lydande med motion nr 677 i Andra kammaren)

I proposition nr 52 till årets riksdag framlägges förslag till lag om likviditets- och kassakvot ävensom lag om placeringskvot för vissa kreditinrättningar. Det senare lagsförslaget avser en nyhet, och även i övrigt innehåller lagförslagen åtskilliga ändringar i förhållande till vad som nu gäller.

I propositionen beröres frågan om uppdelning av kreditmarknaden i en allmän och en s. k. prioriterad del. I nuvarande läge skulle ett upphävande av den prioriterade sektorn eller en minskning av dess omfattning innebära försämrade villkor för dem som därav beröres. På samma sätt skulle en utvidgning av den prioriterade sektorn medföra rimligare villkor för dem som finge del därav. En annan sak är att ett uppgivande av nuvarande högränte- och kreditpolitik skulle kunna skapa ett läge som gör uppdelningen överflödig. Så rörligt som det ekonomiska världsläget är förefaller det icke heller rimligt att överge det nuvarande systemet att besluta ifrågavarande beredskapslagstiftning för ett år i sänder. Riksdagen bör icke avhända sig att pröva en så betydelsefull fullmaktslagstiftning år för år. Möjligheter till modifikationer hålles även därigenom mera öppna.

Av vad ovan anförts framstår frågan om utvidgning av den s. k. prioriterade länesektorn med oförminskad aktualitet så länge det nuvarande högräntesystemet med vad därmed sammanhänger upprätthålles. Kommunernas investeringar är en del av den upprustning på detta område som av statsmakterna åsyftas och bör icke på länepolitikens omväg motarbetas. Frågan om att utvidga den privilegierade sektorn till att omfatta investeringar i vatten- och avloppsanläggningar m. m. hör så nära samman med bostadsförsörjningen att en ändring av nuvarande inkonsekventa behandling har omedelbar aktualitet. I övrigt synes det önskvärt att frågan om lån för kommunala investeringar blir föremål för fortsatt omprövning så att förslag kan föreläggas riksdagen under 1963.

Beträffande jordbrukets investeringar, som likaledes uppmärksammats vid de utredningar som föregick framläggande av proposition nr 52, föreligger likaledes särskilda förhållanden. Åtgärder för jordbrukets rationalisering, såväl inre som yttre, ingår som en viktig förutsättning för gällande sexårsavtal och genomförande av däri fastställd målsättning. Redan härför framstår behovet av en kreditgivning som gynnar detta som starkt motiverad, och ett infogande av kreditgivning härför i den prioriterade sektorn

synes böra snarast omprövas såsom ett led i förbättrad jordbrukskreditgivning. De restriktioner i inflationshämmande syfte som på grund av vissa näringars överkonjunktur vidtagits synes sakna förutsättningar beträffande jordbruket. Denna prisreglerade näring har ingalunda haft annan känning av högkonjunkturen än som ökade kostnader medfört. I överensstämmelse härmed synes det även omotiverat att över huvud taget inbegripa centralkassorna för jordbrukskredit med dessas speciella inriktning i den särskilda lagstiftning som avser kassa- och likviditetskvoter. Den lagstiftning som jordbrukskasserörelsen är underkastad synes här fullt tillräcklig.

Förhållandena synes vara i hög grad analoga med vad som gäller för specialföretag som Kooperativa förbundet och HSB, vilkas inlåningsrörelse varit på tal under förarbeten för propositionen utan att föranleda åtgärder i här föreliggande sammanhang.

Beträffande sparbankerna synes liknande betraktelsesätt böra gälla. Dessa kreditinrättningar är redan nu fullt frivilligt i hög grad inriktade på att tillgodose framför allt bostadsproduktionen. Att underkasta dem en speciallagstiftning av här föreliggande natur framstår som på intet sätt motiverat. Skillnaden i stora och små sparbanker, som skall behandlas olika, är inte heller naturlig i samma mån som verksamheten väsentligen är likartad. I all synnerhet framstår sparbankernas infogande i området för lagstiftning om placeringskvot som totalt meningslös och överflödigt då dessa bankers möjligheter att gagna bostadsproduktionen därav ingalunda förbättras.

Under återopande av vad ovan anförts hemställes,

att från i proposition nr 52 avsedda särskilda lagstiftning angående likviditets- och kassakvoter för kreditinrättningar samt om placeringskvot måtte undantagas ej blott Kooperativa förbundets och HSB:s inlåningsrörelse utan även den verksamhet som bedrivs av sparbanker och centralkassor för jordbrukskredit;

att den föreslagna likviditets- och kassakvotlagen även som den nya placeringskvotlagen måtte i enlighet med vad som hittills tillämpats beslutas för endast ett år; samt

att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t begära fortsatt utredning angående den s. k. prioriterade lånesektorns omfattning i syfte att bereda bättre lånevillkor åt kommunernas och åt jordbruksnäringens investeringar samt

att utskottet måtte vidtaga de ändringar i föreslagna lagtexter som av ovan föreslagna yrkanden kan föranledas.

Stockholm 9 mars 1962

Ferdinand Nilsson
i Kungsängen